

1. ΩΣ ΕΔΩ ΜΠΟΡΙΣ ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΘΑ ΕΠΙΣΤΡΑΦΟΥΝ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 20/03/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 20/03/2021

Σελίδα: 1

ΒΙΚΤΟΡΙΑ ΧΙΣΛΟΠ

Η διάσημη συγγραφέας
μιλάει στα «ΝΕΑ»

ΩΣ ΕΔΩ ΜΠΟΡΙΣ. ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΘΑ ΕΠΙΣΤΡΑΦΟΥΝ

**ΛΟΝΔΙΝΟ ΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΝΔΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Σ. 8-9**

FOCUS Η ΑΛΛΟΨΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Βικτόρια Χίσλοπ

«Ως εδώ Μπόρις! Μη στερείς ένα παιδί από τη μάνα του!»

Η 61χρονη διάσημη συγγραφέας εξοργίστηκε διαβάζοντας όσα είπε ο βρετανός πρωθυπουργός στα «NEA» για τα Γλυπτά του Παρθενώνα. Και αποφάσισε να μπει ενεργά στον αγώνα για τον επαναπατρισμό των Μαρμάρων στην Ελλάδα

ΛΟΝΔΙΝΟ.
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΠΑΝΗΝ
ΑΔΑΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟ

Ενα κείμενο που δημοσιεύεται σε μία εφημερίδα φιλοδοξεί, πρωτίστως, να ενημερώσει τον αναγνώστη του. Μπορεί, ακόμη, να τον συγκινήσει, να τον κάνει να χαρεί, να λυπηθεί ή να θυμώσει – ενίοτε και με τον συντάκτη του. Αν τον κάνει και να προβληματιστεί, ακόμη καλύτερα. Αν, όμως, τον ωθήσει στο να πάρει μια «απόφαση ζωής», που αφορά τόσο τον ίδιο όσο και άλλους ανθρώπους, τότε μιλάμε για κάτι σπάνιο και, μάλλον, σπουδαίο. Αυτό ακριβώς συνέβη στη Βικτόρια Χίσλοπ όταν διάβασε τη συνέντευξη του βρετανού πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον στα «NEA Σαββατοκύριακο» της περασμένης εβδομάδας. «Θύμωσα πολύ με αυτά που είπε. Αυτή η συνέντευξη στα "NEA" ήταν, όπως λέτε στα ελληνικά, η σταγόνα που ξεχείλιζε το ποτάμι. Όταν διάβασα ότι

τοποθετείται εναντίον της επιστροφής των Μαρμάρων, είπα: "Αυτό ήταν. Ως εδώ!". Και πήρα αμέσως την απόφαση» μου λέει η διάσημη βρετανίδα συγγραφέας. Ποια απόφαση ήταν αυτή; Μα, να υποστηρίξει την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα και να ενταχθεί επίσημος στην εκστρατεία για τον επαναπατρισμό τους στην Ελλάδα. «Με απασχολούσε έντονα το θέμα αυτό. Επί χρόνια, ίσως δεκαετίες, καθώς πάντα κάποιος το έθιγε στις συζητήσεις που είχα με Έλληνες. Αλλά δεν το έπαιρνα απόφαση. Ήταν ο Μπόρις που με έσπρωξε να το κάνω. Το πραγματικό σημείο καμπής ήταν αυτή η συνέντευξη την περασμένη Παρασκευή» δηλώνει στα «NEA» η 61χρονη συγγραφέας του «Νησιού», το οποίο έχει πουλήσει περισσότερα από έξι εκατ. αντίτυπα παγκο-

MIL WATERS

σμίως, έγινε μπεστ-σέλερ στη Βρετανία και μεταφράστηκε σε 40 γλώσσες.

Μου μίλησε μέσω Zoom από το σπίτι της στο Τσέλσι του Νοτιοδυτικού Λονδίνου με την ιδιότητα, πια, του μέλους της ιστορικής Βρετανικής Επιτροπής για την Επανάσταση των Γλυπτών του Παρθενώνα (BCRPM), η οποία ιδρύθηκε το 1983 με παρότρυνση της Μελίνας Μερκούρη προς τους μετέπειτα ιδρυτές της, τον διαπρεπή βρετανό αρχιτέκτονα Τζέιμς Κιούμπετ και τη σύζυγό του, Ελένη, κινηματογραφική παραγωγό.

ΤΗ ΡΩΤΩ ποιες σκέψεις πέρασαν από το μυαλό της όταν διάβασε τη συνέντευξη. Αναστενάζει. «Ο Μπόρις αναπαρήγαγε το γνωστό, τετριμμένο επιχειρήμα για τα Μάρμαρα. Εχω μεγάλο θυμό για αυτόν τον

άνθρωπο. Όταν διάβασα τις απόψεις του, σκέφτηκα: "Ω Θεέ μου, είναι τόσο, μα τόσο λάθος". Νομίζω ότι στα βιβλία Ιστορίας θα γραφτεί ότι ο Μπόρις βρισκόταν στη λάθος πλευρά της Ιστορίας». Αλλά, πέρα από τις σκέψεις, μου λέει, ακόμη πιο έντονα ήταν τα συναισθήματά της. «Όταν τελείωσα την ανάγνωση, ένιωσα μια τεράστια απογοήτευση. Οι διλώσεις αυτές έγιναν ελάχιστες ημέρες προτού γιορτάσει τη 200ή επέτειο μιας τόσο σημαντικής στιγμής στην ελληνική Ιστορία. Ενίωσα ότι αυτή η απάντηση που σου έδωσε ο Μπόρις ήταν ένα δυνατό χαστούκι».

Σε αρκετά σημεία της – σχεδόν 60λεπτης – συνομιλίας μας, η (και) Ελληνίδα πλέον Χίσλοπ υψώνει τον τόνο της φωνής της (όταν αναφέρεται στον Τζόνσον), γελάει δυνατά και μιλάει παθιασμένα. Ως γνήσιος Έλληνας,

ΣΑΒΒΑΤΟΥΡΙΑΚΟ 20-21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2021

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΑ ΝΕΑ 9 ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Βικτόρια Χίολοπ ποζάρει με έκδηλη - παρά τη μάσκα - χαρά, με το πρώτο της ελληνικό διαβατήριο ανά χείρας, στην Αστυνομική Διεύθυνση Λασιθίου

Είπε

Όταν τελείωσα την ανάγνωση, ένιωσα μια τεράστια απογοήτευση. Οι δηλώσεις αυτές έγιναν ελάχιστες ημέρες προτού γιορτάσετε τη 200ή επέτειο μιας τόσο σημαντικής στιγμής στην ελληνική Ιστορία. Ένιωσα ότι αυτή η απάντηση που έδωσε ο Μπόρις ήταν ένα δυνατό χαστούκι

Πιστεύω ότι τα Γλυπτά θα επιστρέψουν στην Ελλάδα, είναι θέμα χρόνου. Υπάρχει έντονος προβληματισμός για το τι είναι πολιτισμός και για τον ρόλο μας στον κόσμο. Πολλοί άνθρωποι στη Βρετανία, ιδίως οι νεότεροι, ντρέπονται για το αποικιακό μας παρελθόν. Το Βρετανικό Μουσείο ιδρύθηκε ακριβώς για αυτόν τον σκοπό: για να εκθέσει αντικείμενα από την αυτοκρατορία μας

λιάδες άνθρωποι που τα βλέπουν και μετά πηγαίνουν στο Μουσείο της Ακρόπολης και βλέπω λίγους επισκέπτες, σκέφτομαι μίπυς λειτουργούν σαν διαφήμιση στο Βρετανικό Μουσείο» δήλωσε το 2014 στο ΑΠΕ.

Σήμερα, δεν σκέφτεται έτσι. Και θυμώνει με τον ισχυρισμό του Τζόνσον ότι «τα Γλυπτά αποκτήθηκαν νομίμως» από τον Ελγιν. «Δεν έχουμε απόδειξη ότι συνέβη αυτό. Πού είναι αυτό το φιρμάνι; Πού είναι;» διερωτάται η Χίολοπ, η οποία, προτού αφοσιωθεί στη συγγραφή, εργάστηκε ως δημοσιογράφος. Και σπεύδει να συμπληρώσει: «Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα. Το θέμα είναι να αναγνωρίσεις ότι κάτι που έκανες στο παρελθόν δεν είναι πάντοτε σωστό να συνεχίζεται στο παρόν. Κάτι που συνέβη πριν από 200 χρόνια δεν δικαιολογείται απαραίτητα σήμερα. Κάποτε ήταν της μόδας να στολίζεις με ελληνικά αγάλματα τον κήπο σου. Υπήρχε η άποψη ότι η Βρετανία ήταν «πολιτισμένη» κι εσύ μπορούσες να κλείσεις σιδιρόπυργο, να το βάλεις στη βάλιτσα σου και να το πάρεις σπίτι ως σουβενίρ». Αυτό, τονίζει, ισχύει και στην περίπτωση των Γλυπτών. «Η Ελλάδα τότε δεν μπορούσε να αποτρέψει αυτό που έγινε. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι ήταν σωστό. Οι επίτροποι του Μουσείου έχουν αποκτήσει ένα τεράστιο κομμάτι ενός παζλ και το κρατάνε «έτσι, απλά, επειδή είναι δικό μας»».

Τι θα έλεγε, άραγε, στον Μπόρις, εάν τον είχε μπροστά της; Με κοιτάζει βλοσυρά. «Θα του έλεγα “σταμάτα να επικαλείσαι κλισιέ. Εμποδίζεις την ολοκλήρωση ενός από τα σπουδαιότερα έργα τέχνης στον πλανήτη. Κρατάς κάτι σε μια σκοτεινή αίθουσα του Βρετανικού Μουσείου και δεν το αφήνεις να δει το φως - κυριολεκτικά και μεταφορικά”. Ναι, το Μουσείο Ακρόπολης στην Αθήνα είναι πλημμυρισμένο από φως». Και συνεχίζει: «Είναι περίπου σαν να στειρεύει ένα παιδί από τη μάνα του. Εμείς εδώ κρατάμε ένα παιδί. Το υιοθετήσαμε, το μεγαλώσαμε, αλλά αρνούμαστε να το επιστρέψουμε».

Η ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ είναι, πλέον, επίσημος μέλος της εκστρατείας για την επιστροφή των Γλυπτών. Πιστεύει, αληθίνα, ότι θα τα καταφέρει; «Ναι», απαντά. «Νομίζω ότι τα Μάρμαρα θα επιστρέψουν. Υπάρχει ένα zeitgeist που θα σπρώξει αυτά τα πολύτιμα αγάλματα και θα τα φέρει πίσω στην Αθήνα. Είναι θέμα χρόνου». Πολύ χρόνο; «Μπορεί να πάρει άλλα 10 ή 20 χρόνια, αλλά θα γίνει. Πιστεύω ακράδαντα ότι η επόμενη γενιά θα αλλάξει αυτή την κατάσταση». Για ποιον λόγο; επιμένει. «Υπάρχει έντονος προβληματισμός για το τι είναι πολιτισμός και για τον ρόλο μας στον κόσμο. Πολλοί άνθρωποι σε αυτή τη χώρα, ιδίως οι νεότεροι, ντρέπονται για το αποικιακό μας παρελθόν. Το Βρετανικό Μουσείο ιδρύθηκε ακριβώς για αυτόν τον σκοπό: για να εκθέσει αντικείμενα από την αυτοκρατορία μας. Όταν ήμουν παιδί, δεν το αμφισβητούσαμε αυτό. Αλλά σήμερα αμφισβητούμε την υποτιθέμενη ιδιοκτησία πολλών αντικειμένων που βρίσκονται εκεί μέσα. Το μουσείο που περιμένει τα Γλυπτά είναι πολύ καλύτερο από όλες τις απόψεις. Δεν υπάρχει καμία απολύτως δικαιολογία για

«Μακάρι να με σταματήσουν στο Χίθρου για να τους πω ότι είμαι Ελληνίδα!»

ΤΟΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ, η Χίολοπ απέκτησε την ελληνική υπηκοότητα. Τα ρωτάω πώς αισθάνεται ως... έξι μηνών Ελληνίδα. Το πρόσωπό της λάμπει. Πιάνει την χείρα της το ποσοποιητικό κτίσης ιθαγένειας και μου το δείχνει. «Αυτό είναι το δικό μου φιρμάνι» μου λέει γελώντας. «Το έχω πάντα στο γραφείο μου». Στο πρώτο λόκνταουν, η ελληνοβρετανίδα, πλέον, συγγραφέας έγραψε τη συνέχεια του «Νησιού»: το μυθιστόρημα «Μια νύχτα του Αυγούστου» (θα κυκλοφορήσει σύντομα από τις εκδόσεις Ψυχογιός). Στο τελευταίο, σε ισχύ, λόκνταουν, η γεννημένη στο Κεντ Χίολοπ εργάζεται πύρετωδώς για την τηλεοπτική σειρά «Καρτ ποστάλ», η οποία βασίζεται σε δύο βιβλία της («Οι καρτ ποστάλ» και «Ο τελευταίος χορός») και θα προβάλλεται από τον Οκτώβριο στην ΕΡΤ1. «Την περισσότερη ώρα νιώθω ότι δουλεύω στην Ελλάδα, αν και είμαι καθομιλήνη στο γραφείο μου στο Λονδίνο. Το σώμα μου είναι εδώ, αλλά το μυαλό μου είναι στην Ελλάδα». Τα γυρίσματα θα αρχίσουν τη Δευτέρα στην Κρήτη. «Ελπίζω στο τέλος του μήνα να μπορέσω να πάω στην Ελλάδα. Θα είναι η πρώτη φορά που θα χρησιμοποιήσω το ελληνικό διαβατήριό μου. Και θα το κάνω με τέρση υπερηφάνεια» μου λέει η Χίολοπ, η οποία έχει σπίτι στον Άγιο Νικόλαο. «Δεν επιτρέπεται να ταξιδεύουμε, εκτός αν είναι για δουλειά. Εύχομαι να με σταματήσουν στο Χίθρου και να με ρωτήσουν: “Πού πάτε, κυρία μου;”. Κι εγώ τότε θα γυρίσω και θα τους πω: “Είμαι Ελληνίδα. Πηγαίνω σπίτι μου!”».

να μην τα επιστρέψουμε». Και το Βρετανικό Μουσείο; Να αδειάσει; τη ρωτάω, επικαλούμενος σκοπιμώς ένα από τα επιχειρήματα των Βρετανών. «Εντάξει, όλοι γνωρίζουμε ότι τα υπογεία του είναι γεμάτα. Υπάρχουν τόσο πολλά αντικείμενα που θα γέμιζαν αμέσως όλες τις αίθουσες» απαντά. «Επίσης, είναι επικτό να δημιουργήσουμε πιστά αντίγραφα, ολόδια μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια. Εάν το Βρετανικό Μουσείο θέλει τόσο πολύ να διατηρήσει τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα του, ας φτιάξει αντίγραφα. Αλλά να δώσει τα πρωτότυπα πίσω».

Η Χίολοπ σπούδασε στην Οξφόρδη, όπως και ο Τζόνσον. Εκεί, ως φαίνεται, σταματούν οι ομοιοτίτες μεταξύ τους. Οποιαδήποτε αναφορά στον βρετανό πρωθυπουργό είναι για αυτήν τοξική. «Εδώ και ενάμιση χρόνο, η οικογένειά μου μου έχει απαγορεύσει να αναφέρω το όνομα Μπόρις στο σπίτι, διότι με κάνει να θυμώνω πολύ. Πάρα, πάρα πολύ». Γιατί τέτοιο μένος; της λέω. «Μας έφερε στο χέλος του γκερμού με το Brexit, το οποίο, για εμένα, είναι καταστροφή για τη Βρετανία. Μας μετατρέπει σε μια στενόμυαλη, εσωστρεφή χώρα με την οποία νιώθω πολύ λιγότερο συνδεδεμένη από ό,τι ήμουν πριν από πέντε ή δέκα χρόνια, όταν ήμασταν όλοι Ευρωπαίοι. Εκλάψα όταν έμαθα ότι επικράτησε το Brexit στο δημοψήφισμα. Ηταν μια μαύρη ημέρα». Μια ημέρα που η ίδια χρωάνει στον Τζόνσον. «Ναι, του χρωάνω προσωπικά το Brexit. Εάν είχε υποστηρίξει το Remain, η Βρετανία θα ήταν ακόμη στην ΕΕ. Πιστεύω ακράδαντα ότι ο μόνος λόγος για τον οποίον συντάχθηκε με το Leave ήταν ότι θεώρησε πως θα του άνοιγε τον δρόμο για την πρωθυπουργία. Η φιλοδοξία του είναι απύθμηνη. Βλέπει τον εαυτό του ως άλλον Τσόρτσιλ». Προσπαθώ να βρω κάτι - μια απόφαση, μια δήλωση, μια επιλογή - που έκανε ο Τζόνσον η οποία τη

βρίσκει σύμφωνη. Αποτυγχάνω. «Για εμένα, ό,τι κάνει είναι λάθος. Από τότε που έγινε πρωθυπουργός νομίζω ότι δεν έχει πάρει ούτε μία σωστή απόφαση. Αλλά πάντα τη βγάζει καθαρή». Σαφνικά, αισθάνεται την ανάγκη να απολογηθεί. «Συγγνώμη για το ξέσπασμα, αλλά θέλω να εκφράσω πόσο απογοητευμένη είμαι. Πόσο συντηρημένη». Αλλά δεν το μετανιώνει. Αντιθέτως, συνεχίζει: «Είναι γνωστό ότι ο Μπόρις άλλα λέει κι άλλα κάνει. Λέει ψέματα. Τον τελευταίο χρόνο χειρίστηκε την πανδημία με καταστροφικό τρόπο. Χάσαμε δεκάδες χιλιάδες συνανθρώπους μας. Εχω τεράστια αντιπάθεια για αυτόν. Και είναι απολύτως προσωπικό αυτό, διότι τον έχω γνωρίσει». Αυτό έχει ενδιαφέρον, σκέφτομαι. Της ζητώ να μου πει περισσότερα. «Κάποτε επρόκειτο να παίζουμε μαζί τένις. Όταν ήρθε στο γήπεδο, διαπίστωσα ότι δεν είχε φέρει ρακέτα! Μπορεί να σου ακούγεται χαριτωμένο, αλλά για εμένα λέει τα πάντα για το ποιος είναι ο Μπόρις Τζόνσον: πολλή φλυαρία, πολύ μπλα-μπλα, αλλά καμία προετοιμασία. Δεν είναι ποτέ προετοιμασμένος για τίποτα». Και ο «φιλελληνισμός» του; Δεν είναι ένα «ελαφρυντικό»; την τοιγκλάω. «Εντάξει, κάνει κάθε χρόνο διακοπές στην Ελλάδα μένοντας στο σπίτι του πατέρα του. Θα σας πει ότι έχει κλασικά παιδεία, ότι ξέρει αρχαία ελληνικά και άλλα παρόμοια, αλλά μου φαίνεται ότι δεν έχει καμία ουσία. Είδα τη φωτογραφία που έβγαλε για “ΤΑ ΝΕΑ” δίπλα στον ήρωά του, τον Περικλή. Όλα αυτά μου φαίνονται τόσο επιφανειακά. Υπάρχουν 60 εκατ. άνθρωποι σε αυτή τη χώρα οι οποίοι πιστεύω πραγματικά ότι έχουν ξεγελαστεί πολύ άσχημα από τον Μπόρις».

θα μπορούσε να παρατηρήσει κανείς. Κάπως έτσι, αυθόρμητα και χωρίς να το πολυσκεφτεί, αντέδρασε την περασμένη Παρασκευή. «Όταν διάβασα όσα είπε ο Μπόρις, έστειλα αμέσως email στον Πολ». Ο Πολ δεν είναι άλλος από τον διακεκριμένο πανεπιστημιακό και συγγραφέα Πολ Κάρτλεττ, ομότιμο καθηγητή Ελληνικού Πολιτισμού στο Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ και αντιπρόεδρο της BCRPM. «Ήμουν στην κουζίνα και διάβασα τη συνέντευξη στο κινητό μου. Γενικά, το βρήκω πολύ ενochλητικό να γράφω email στο τηλέφωνο, αλλά εκείνη τη στιγμή ένιωσα ότι δεν μπορούσα να περιμένω μέχρι να πάω επάνω στο γραφείο και να ανοίξω το λάπτοπ. Ηθέλα να το κάνω κυριολεκτικά “εδώ και τώρα”. Του προώθησα το link από “ΤΑ ΝΕΑ” και του έγραφα: “Αυτό ήταν. Ως εδώ και μη παρέκει. Χρειάζεται να συμπληρώσω κάποια αίτησι; Να πληρώσω συνδρομή;”. Την επόμενη κιόλας ημέρα, η Χίολοπ έγινε τακτικό μέλος της BCRPM. «Επρεπε να το είχα κάνει νωρίτερα, το ξέρω, αλλά δεν είχα πειστεί ότι μπορούσα να κάνω κάτι ουσιώδες». Πράγματι, μέχρι την περασμένη εβδομάδα, δεν στήριζε την επανένωση των Γλυπτών - και δεν δίσταζε να το πει δημοσίως. «Το ζήτημα δεν είναι καθόλου απλό. Όταν πηγαίνω στο Βρετανικό Μουσείο και βλέπω τα Μάρμαρα και υπάρχουν εκεί κι-

